

Föredragande

FÖRSLAG TILL ÄNDRING AV 6 § I FÖRORDNINGEN OM RIKSOMFATTANDE MÅL FÖR UTBILDNINGEN ENLIGT LAGEN OM GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING OCH OM TIMFÖRDELNING I DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN SAMT AV 3 § I FÖRORDNINGEN OM GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING

1 Bakgrund och beredning

År 2016 ändrades timfördelningen inom den grundläggande utbildningen så att tidpunkten för inledandet av B1-språket flyttades till årskurserna 1–6 i stället för årskurs 7 som tidigare. I och med ändringen ökade man inte antalet årsveckotimmar.

I enlighet med regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering har det utarbetats en ny nationalspråksstrategi (Statsrådets publikationer 2021:87) som tryggar allas rätt att få service på nationalspråken och förbättrar språkklimatet. Enligt publikationen har flytten av tidpunkten för inledande av B1-språket till årskurs 1–6 i stället för årskurs 7 som tidigare i de finskspråkiga skolorna i praktiken lett till att antalet veckotimmar i undervisningen i svenska har minskat i årskurserna 7–9, eftersom undervisningstimmarna fördelas över åtminstone fyra årskurser. Det kan också förekomma pauser på en termin eller ett läsår i undervisningen. Den föreslagna ökningen av undervisningen i B1-språket grundar sig på nationalspråksstrategin.

Den 21 juni 2022 fattade regeringens ministerarbetsgrupp för kunnande, bildning och innovationer beslut om riktlinjer för ett utvecklingsprogram som syftar till att utveckla och stärka undervisningen och lärandet i det andra inhemska språket inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen och på andra stadiet 2022–2023. Åtgärderna i utvecklingsprogrammet främjar målet i statsminister Sanna Marins regeringsprogram om att främja undervisningen i det andra inhemska språket. Dessutom stöder programmet nationalspråksstrategin som antogs i december 2021. De totala kostnaderna för utvecklingsprogrammet är ca 1 000 000 euro och ansvaret för genomförandet av programmet har ålagts Utbildningsstyrelsen. I utvecklingsprogrammet nämns den åtgärd i nationalspråksstrategin som går ut på att öka timresurserna för undervisning i det andra inhemska språket (B1-språket) i högstadiet. Inom ramen för utvecklingsprogrammet var det dock inte möjligt att öka timresurserna i det andra inhemska språket.

Vid förhandlingarna om budgeten för 2023 fastställde statsminister Marins regering den 1 september 2022 att undervisningen i B1-språket ökas med en årsveckotimme, som riktas till årskurserna 7–9. Tillägget i B1-språket gäller alla elever som inleder årskurs 7 den 1 augusti 2024.

Undervisnings- och kulturministeriet har berett ändringsförordningarna som tjänsteuppdrag i samarbete med Utbildningsstyrelsen under hösten 2022. Under beredningen hörde ministeriet Finlands Kommunförbund, Undervisningssektorns fackorganisation OAJ, Språkläraryrket i Finland rf, Svensklärarna i Finland rf, Finskläraryrket rf och Finlands svenska lärarförbund FSF rf. Beredningsunderlaget till förordningarna finns på adressen <https://okm.fi/hankkeet> med identifieringskoden OKM050:00/2022.

Ändringsförordningarna och promemorian var på remiss i Utlåtande.fi-tjänsten xx-xx .2022 på både finska och svenska.

Förslagen har behandlats i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning, som finns i anslutning till finansministeriet och som avses i 13 § i kommunallagen (410/2015).

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Bestämmelser och föreskrifter om den grundläggande utbildningen

Enligt 16 § i grundlagen har alla rätt till avgiftsfri grundläggande utbildning. Bestämmelser om läroplikt finns i läropliktslagen (1214/2020). Bestämmelser om den grundläggande utbildningens lärokurs som hör till läroplikten, om hur den tid som används för grundläggande utbildning fördelas mellan undervisning i olika läroämnen och ämnesgrupper samt om den dagliga och veckovisa mängden grundläggande utbildning som ges elever finns i lagen om grundläggande utbildning och i förordningen om grundläggande utbildning samt i statsrådets förordning om riksomfattande mål för och timfördelning i den grundläggande utbildningen.

Enligt 3 § i lagen om grundläggande utbildning iakttas vid utbildningen enhetliga grunder i hela landet enligt vad som bestäms i lagen om grundläggande utbildning. Utbildningen ska ordnas så att elevernas ålder och förutsättningar beaktas och så att elevernas sunda uppväxt och utveckling främjas.

Enligt 14 § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning beslutar statsrådet om de allmänna riksomfattande målen för den utbildning som avses i lagen samt om hur den tid som används för grundläggande utbildning ska fördelas mellan undervisning i olika ämnen, ämnesgrupper och elevhandledning (timfördelning). Statsrådets förordning om riksomfattande mål för utbildningen enligt lagen om grundläggande utbildning och om timfördelning i den grundläggande utbildningen är en bindande föreskrift om den grundläggande utbildningens innehåll. I förordningen fastställs den tid som används för undervisning i olika läroämnen och ämnesgrupper samt minimiantalet årsveckotimmar för den sammanlagda undervisning som ordnas i varje årskurs. Denna mängd är det minimiantal undervisningstimmar som är gemensamt för alla och som utbildningsanordnaren åtminstone ska ordna. Utbildningsanordnaren kan också besluta att ordna mer undervisning än vad som föreskrivs.

Enligt 14 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning beslutar Utbildningsstyrelsen om målen för och det centrala innehållet i den grundläggande utbildningens olika läroämnen, ämneshelheter, elevhandledningen och annan undervisning som avses i lagen om grundläggande utbildning samt om de centrala principerna för samarbetet mellan hemmet och skolan och för elevvården och om målen för den elevvård som hör till undervisningsväsendet. Målen och de ämnesspecifika innehållen ingår i grunderna för läroplanen som Utbildningsstyrelsen utarbetar. De riksomfattande grunderna för läroplanen anger en norm för undervisningens innehåll och mål enligt läroämne. Läroplanen är en bindande föreskrift om den grundläggande utbildningens innehåll och den anger den tid som används för undervisningen i de olika läroämnena och preciserar omfattningen av undervisningen i de läroämnen som anges i 11 § i lagen om grundläggande utbildning.

Enligt 15 § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning ska utbildningsanordnaren godkänna en läroplan för den utbildning som avses i lagen. Läroplanen godkänns särskilt för undervisning för finsk-, svensk- och samiskspråkig undervisning samt vid behov för undervisning på något annat språk. I den kan man också samla läroämnena i ämnesgrupper, med vilka avses ämnen som står varandra nära och vars tidsanvändning, mål och innehåll kan kombineras på ett ändamålsenligt sätt.

2.2 Den grundläggande utbildningens lärokurs och timfördelning

2.2.1 Den grundläggande utbildningens lärokurs

Enligt 9 § i lagen om grundläggande utbildning omfattar den grundläggande utbildningens lärokurs nio år. Det är fråga om lärokursen som hör till fullgörandet av läroplikten. Den tid som går åt till att fullgöra läroplikten kan variera beroende på eleven. Enligt 2 § i läropliktslagen är barn som har sin vanliga vistelseort i Finland läropliktiga. Läroplikten börjar det år då barnet fyller sju år. Läroplikten upphör när den läropliktige fyller 18 år eller när den läropliktige före det med godkänt resultat har avlagt en sådan examen som avses i lagen om studentexamen (502/2019) eller lagen om yrkesutbildning (531/2017) eller en motsvarande utbildning på Åland eller utländsk utbildning. De flesta slutför den grundläggande utbildningens lärokurs på nio år.

Om barnet på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom uppenbart inte på nio år kan nå de mål som ställts för den grundläggande utbildningen, blir barnet läropliktigt ett år tidigare. Närmare bestämmelser om undervisningens omfattning utfärdas genom förordning.

Enligt 23 § i lagen om grundläggande utbildning omfattar läsåret 190 arbetsdagar då undervisning ordnas. Bestämmelser om undervisningens omfattning per år och per vecka finns i 3 § i förordningen om grundläggande utbildning. Grundläggande utbildning ges eleverna i första och andra årskursen under i genomsnitt minst 20, i tredje årskursen under i genomsnitt minst 22, i fjärde årskursen under i genomsnitt minst 24, i femte och sjätte årskursen under i

genomsnitt minst 25, i sjunde och åttonde årskursen under i genomsnitt minst 29 och i nionde årskursen under i genomsnitt minst 30 timmar per arbetsvecka.

Enligt 4 § i förordningen om grundläggande utbildning får i förskoleundervisningen och de två första årskurserna inom den grundläggande utbildningen till elevens arbetsdag höra högst 5 lektioner och under andra år högst 7 lektioner. Om ändamålsenliga undervisningsarrangemang kräver det kan elevens arbetsdag i årskurs 7–9 tillfälligt vara längre än vad som bestäms ovan.

Enligt 3 § 4 mom. i förordningen om grundläggande utbildning är lektionens längd minst 45 minuter per timme. Perioder av annan längd är också möjliga. Den tid som används för undervisning ska indelas i ändamålsenliga undervisningsavsnitt. Utbildningsanordnaren beslutar om placeringen och periodiseringen av undervisningen på ett ändamålsenligt sätt under arbetsdagen. I enlighet med 24 § i lagen om grundläggande utbildning styrs utbildningsanordnarens prövningsrätt dock av att eleven ska ha tillräcklig tid för vila, rekreation och fritidsintressen. Arbetsmängden ska bedömas i förhållande till tiden som behövs för elevens skolgång, skolresor och hemuppgifter så att skoldagen bildar en helhet som stöder elevens uppväxt, lärande och utveckling.

2.2.2 Timfördelningen inom den grundläggande utbildningen

Bestämmelser om de läroämnen som ska undervisas i den grundläggande utbildningen finns i 11 § i lagen om grundläggande utbildning. Enligt paragrafen ingår i den grundläggande utbildningens lärokurs som för alla elever gemensamma ämnen modersmål och litteratur, det andra inhemska språket, främmande språk, omgivningslära, hälsokunskap, religion eller livsåskådningskunskap, historia, samhällslära, matematik, fysik, kemi, biologi, geografi, gymnastik, musik, bildkonst, slöjd och huslig ekonomi. Undervisningen kan enligt vad som bestäms eller föreskrivs med stöd av 14 § basera sig på lärokurser av olika omfattning. Den som ordnar grundläggande utbildning kan enligt en särskild utbildningsuppgift som bestämts med stöd av 7 eller 8 § avvika från lärokursen för grundläggande utbildning. Detta förutsätter att beslut om en särskild utbildningsuppgift har fattats i tillståndet att ordna utbildning.

Eleverna kan meddelas undervisning även i andra ämnen som lämpar sig för grundläggande utbildning än de som nämns i 11 § 1 mom., enligt vad som föreskrivs i läroplanen. Ämnena kan vara delvis eller helt frivilliga eller valfria för eleverna.

Genom statsrådets förordning om timfördelningen föreskrivs om minimiantalet årsveckotimmar i den sammanlagda undervisning som ordnas i respektive läroämne eller ämnesgrupp i varje årskurs. Timfördelningen fastställer alltså tidsresursen för varje läroämne och hur den fördelas på vissa årskurser. Minimitimantalet för den undervisning som ges under den grundläggande utbildningen är sammanlagt minst 224 årsveckotimmar. En årsveckotimme är 38 timmar.

Denna mängd är det minimiantal undervisningstimmar som är gemensamt för alla och som utbildningsanordnaren åtminstone ska ordna. Kommunen eller någon annan utbildningsanordnare kan besluta att ordna grundläggande utbildning utöver den föreskrivna minimimängden, varvid timantalet i olika ämnen kan variera beroende på utbildningsanordnarnas beslut. Enligt den gällande timfördelningen studerar läropliktiga under den grundläggande utbildningen B1-språket under sammanlagt minst 6 årsveckotimmar, varav 2 har riktats till årskurserna 1–6 och 4 till årskurserna 7–9.

2.3 Särskilda bestämmelser om språkundervisning och avvikelser från timfördelningen

I vissa situationer som föreskrivs eller bestäms särskilt kan utbildningsanordnaren avvika från undervisningens innehåll enligt 11 § i lagen om grundläggande utbildning och från bestämmelserna i 14 § om fördelningen av den tid som används för grundläggande utbildning mellan undervisning i olika ämnen, ämnesgrupper och elevhandledning.

Särskilda bestämmelser om språkundervisning

Enligt 6 § i timfördelningsförordningen kan eleven, beroende på det språk som väljs, läsa ett frivilligt A2-språk antingen som valfritt ämne (9 årsveckotimmar) eller som ett gemensamt ämne som ersätter B1-språket. Eleven kan också välja att läsa ett B2-språk som valfritt ämne (4 årsveckotimmar).

Alternativt kan de frivilliga A2- och B2-språken ordnas i form av undervisning som överskrider minimitimfördelningen i den grundläggande utbildningen. Den överskridande undervisningen kan inte ordnas med tillämpning av det minimiantal timmar i valfria ämnen eller B1-språket som är gemensamt för alla (dessa alternativ anges i tabellen i parenteser under minimiantalet timmar). Beroende på det språk som valts, får eleven i så fall undervisning i B1-språket eller i valfria ämnen som ersätter detta. Det totala timantalet för A2- och B2-språk som överskrider minimiantalet timmar är minst: 1. för dem som studerar enbart A2-språk 236 årsveckotimmar, 2. för dem som studerar enbart B2-språk 228 årsveckotimmar eller 3. för dem som studerar både A2- och B2-språk 240 årsveckotimmar.

I 8 § 3 mom. i timfördelningsförordningen anges att om elever med samiska, romani eller ett främmande språk som modersmål får modersmålsundervisning i detta språk i enlighet med 12 § i lagen om grundläggande utbildning, kan timmarna i elevens modersmål och i övriga språk med avvikelser från 6 § i timfördelningsförordningen fördelas mellan undervisning i språk så som utbildningsanordnaren beslutar.

Enligt 8 § 4 mom. i timfördelningsförordningen ska samiska vara ett valfritt ämne i skolor med elever som bor på samernas hembygdsområde. I skolor där elever med samiska, romani eller ett främmande språk som modersmål får modersmålsundervisning i detta språk, ska ett valfritt ämne vara svenska eller finska.

Enligt 8 § 5 mom. i timfördelningsförordningen ges undervisningen i teckenspråk under de timmar som reserverats för modersmål och litteratur samt andra språk.

Den föreslagna ändringen i timfördelningen i fråga om ökningen av antalet årsveckotimmar i B1-språket medför ingen innehållsmässig ändring i det som sägs ovan, men det totala antalet timmar i A2- och B2-språken som överstiger minimiantalet timmar stiger med en årsveckotimme.

Timfördelningen hos utbildningsanordnare som fått en särskild utbildningsuppgift

Ordnandet av grundläggande utbildning har i första hand föreskrivits som en lagstadgad uppgift för kommunerna. Statsrådet kan bevilja en registrerad sammanslutning eller stiftelse tillstånd att ordna sådan utbildning som avses i lagen om grundläggande utbildning. Om utbildningsanordnaren har tillstånd för en särskild utbildningsuppgift enligt 7 § 3 mom. i lagen om grundläggande utbildning, kan utbildningsanordnaren med stöd av 10 § i timfördelningsförordningen avvika från timfördelningen enligt 6 § i timfördelningsförordningen i enlighet med vad som bestäms i tillståndet att ordna utbildning.

Den föreslagna ändringen i timfördelningen i fråga om ökningen av antalet årsveckotimmar i B1-språket föranleder inte någon ändring i det som sägs ovan.

Avvikelse från timfördelningen när eleven behöver stöd för inläring och skolgång

Avvikelse från timfördelningen kan göras också i fråga om enskilda elever. Om eleven har ett förvaltningsbeslut om behovet av särskilt stöd enligt 17 § i lagen om grundläggande utbildning, kan man vid undervisning av eleven avvika från de studier i lärokursen i läroämnena som anges i 11 § i enlighet med vad som föreskrivs eller bestäms med stöd av 14 §. Individuell tillämpning av lärokursen är det primära alternativet innan eleven befrias från att genomgå lärokursen. Om en elev befrias från studier i ett visst läroämne, fattas beslut om detta i beslutet om särskilt stöd.

Eleven kan befrias från fullgörandet av den föreskrivna lärokursen eller så kan studierna delvis ordnas på annat sätt med stöd av 18 § i lagen om grundläggande utbildning, om eleven anses till någon del redan ha kunskaper och färdigheter som motsvarar den grundläggande utbildningens lärokurs eller om det med hänsyn till elevens förhållanden och tidigare studier till någon del är oskäligt att eleven ska genomgå den grundläggande utbildningens lärokurs, eller detta är motiverat av skäl som har samband med elevens hälsotillstånd.

Enligt 9 § 2 mom. i timfördelningsförordningen kan undervisningen av de elever som omfattas av förlängd läroplikt enligt 3 § 2 mom. i läropliktslagen vid behov ordnas så att undervisning i det andra inhemska språket och i ett främmande språk inte ges som ett gemensamt ämne. I undervisning av elever som omfattas av förlängd läroplikt kan ämnena kombineras till ämnesblock och indelas i delområden så som anges i läroplanen.

Studier som inte är bundna till årskurser är ett arrangemang som möjliggör individuella framsteg i studierna. Arrangemang som inte är bundna till årskurser kan användas för att ordna studier för hela skolan, vissa årskurser eller enskilda elever. I enlighet med 11 § 3 mom. i förordningen om grundläggande utbildning kan det i läroplanen bestämmas att eleven kan gå vidare i studierna i de olika läroämnena enligt ett för eleven uppgjort studieprogram i stället för enligt en i årskurser indelad lärokurs.

I undervisning som inte är bunden till årskurser kan undervisningen i olika ämnen spridas ut eller koncentreras till vissa årskurser, förutsatt att minimiantalet timmar enligt timfördelningen uppfylls vid de föreskrivna övergångsskedena som anges i timfördelningen med lodräta linjer, såsom vid utgången av årskurs 9. Det genomsnittliga minimiantalet timmar per år och per vecka enligt förordningen om grundläggande utbildning ska uppnås under varje årskurs.

Den föreslagna ändringen i timfördelningen i fråga om ökningen av antalet årsvekotimmar i B1-språket föranleder inte någon ändring i det som sägs ovan.

2.4 B1-språket i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014

Enligt lagen om grundläggande utbildning är det andra inhemska språket ett läroämne som är gemensamt för alla och det ska erbjudas antingen som A-lärokurs eller som B1-lärokurs. I grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014 (s. 197) bestäms att "elevernas studieprogram innehåller minst en lång och en medellång lärokurs i språk. Av dessa ska det ena vara det andra inhemska språket (finska eller svenska) och det andra något främmande språk eller samiska. Långa lärokurser innebär A-lärokurser samt modersmålsinriktade lärokurser i finska och svenska. B1-lärokurserna är medellånga lärokurser." Således ska eleven studera B1-lärokursen i det andra inhemska språket, om han eller hon inte har studerat det andra inhemska språket som A-språk. Utbildningsanordnaren kan erbjuda det andra inhemska språket som A-lärokursens A1- och A2-språk, vilka nämns i statsrådets förordning om timfördelning. A1-språket är den ovannämnda långa lärokursen som ingår i elevens studieprogram och A2-språket är en frivillig lärokurs.

Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014 har separata grunder för läroplanen för B1-lärokursen i det andra inhemska språket och för B1-lärokursen i det främmande språket. Utbildningsanordnaren utarbetar en lokal läroplan utgående från dessa grunder.

Inom den finskspråkiga grundläggande utbildningen studerar man ett främmande språk som långt språk, dvs. som A-lärokurs, vanligtvis engelska, och det andra inhemska språket svenska studeras i regel som B1-lärokurs. Språkprogrammet för den svenskspråkiga utbildningen skiljer sig från det finskspråkiga genom att man nästan utan undantag studerar två långa språk: det andra inhemska språket finska studeras oftast som A1-språk och engelska som A2-språk. I

svenskspråkiga skolor undervisas således i allmänhet A2-språket som ett gemensamt ämne i stället för B1-språket.

För att alla elever ska ha möjlighet att studera det andra inhemska språket, ska det också för dem som flyttar till kommunen exempelvis från utlandet under årskurs 6–9, dvs. som inte har inlett studierna i det andra inhemska språket som A-lärokurs, finnas en lokal läroplan för B1-lärokursen i det andra inhemska språket i enlighet med läroplanen för det andra inhemska språkets B1-lärokurs i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014.

I läroplansgrunderna 2014 finns det inte några separata grunder för läroplanen för B1-lärokursen i något främmande språk. Utbildningsanordnaren kan besluta vilka B1-lärokurser i främmande språk som ingår i den lokala timfördelningen, dvs. vilka B1-lärokurser i främmande språk som erbjuds eleverna i kommunen. Om kommunen till exempel har B1-engelska i sin timfördelning, gör kommunen upp en lokal läroplan för B1-engelska i enlighet med läroplanen för B1-lärokursen för främmande språk i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014.

I grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen anges undervisningens mål, mål för lärandet som härletts ur undervisningens mål, föremål för bedömningen, centrala innehållsområden samt för slutbedömningen beskrivningar av kunnande, dvs. beskrivningar av kunskapskrav för slutbedömningar för vitsorden 5, 7, 8 och 9.

Antalet mål för u

I lärokurserna för B1-språket ingår nio mål för undervisningen för årskurserna 3–6 och 7–9. Dessa mål har i varje B1-språk delats in i tre delområden: kulturell mångfald och språkmedvetenhet (mål 1–2) och färdigheter för språkstudier (mål 3–4) samt växande språkkunskap (mål 5–9). Målen för växande språkkunskap är indelade i tre delområden: förmåga att kommunicera mål 5–7, förmåga att tolka texter mål 8 och förmåga att producera texter mål 9). Bedömningskriterierna för slutbedömningen publicerades 2020 som en ändringsbestämmelse för grunderna för läroplanen (UBS-5042-2020). Bedömningskriterierna för läsårsbedömningen för årskurs 6 i den grundläggande utbildningen publiceras i januari 2023.

2.5 Bedömning av nuläget för undervisningen i B1-språket

Studierna i B1-språket inleds för närvarande huvudsakligen i årskurs 6 i den grundläggande utbildningen.

Enligt statistiktjänsten Vipunen hade läsåret 2021–2022 största delen av alla elever i årskurs 9 i den grundläggande utbildningen (60 297 elever) valt svenska som B1-språk (52 875 elever; 88%). Sammanlagt hade 63 elever valt engelska, 54 elever finska, 12 elever tyska och 9 elever franska.

I de finskspråkiga skolorna studerar upp till 93% av eleverna ett B1-språk. Inom den grundläggande utbildningen på finska hade största delen av eleverna i årskurs 9 (56 436 elever) läsåret 2021–2022 valt svenska som B1-språk (52 539 elever; 93%). Sammanlagt 21 elever hade valt engelska. B1-språket är oftast eller nästan alltid svenska, och mindre än 1% av eleverna i de finskspråkiga skolorna studerar något annat språk än svenska som B1-språk.

I den svenskspråkiga grundläggande utbildningen studerar man i huvudsak det andra inhemska språket, dvs. finska, som A1- eller A2-språk. Av den anledningen är det inte så många som studerar ett B1-språk i svenskspråkiga skolor; endast cirka 2% av eleverna gör det. Enligt statistiktjänsten Vipunen studerade 51 elever (1%) i årskurs 9 (3 447 elever) B1-finska läsåret 2021–2022. Endast 6 elever hade valt engelska och 6 elever tyska som B1-språk.

Hösten 2016 tidigarelades undervisningen i B1-språket genom att 2 årsveckotimmar flyttades från årskurs 7–9 till årskurs 1–6. I en undersökning som Språkläraryrket i Finland rf och nätverket Svenska nu lät utföra, förhöll sig inemot 75 % av lärarna mycket kritiskt till överföringen av undervisningstimmar från de högre årskurserna till de lägre, samt det minskade antalet undervisningstimmar i årskurs 7–9 efter reformen. I flera svar konstaterades att lärarna ofta måste ta om undervisningen från början eller att den i praktiken inte framskrider alls på grund av det fåtaliga antalet timmar eller de avbrott i undervisningen som periodsystemet medför. Detta försvårar den målsatta inläringen och undervisningen samt minskar studiemotivationen.

År 2008 gjorde Nationella centret för utbildningsutvärdering NCU en utvärdering av lärresultaten i B1-svenska. Då stannade elevernas kunskaper på en helhetsmässigt tillfredsställande nivå. Elevernas förmåga att producera texter (skriftlig och muntlig) var klart sämre än deras förmåga att tolka texter (hör- och läsförståelse).

I en undersökning som Språkläraryrket i Finland rf låtit göra (2021) ansåg största delen (57%) av gymnasielärarna att de studerandes kunskaper i svenska har försämrats mycket under de två senaste läsåren. När de tillfrågades om orsakerna till de studerandes försämrade kunskaper, angav nästan två tredjedelar att det berodde på det låga timantalet i årskurs 7-9.

2.5.1 Lärarnas behörighet

En styrka hos den finländska grundskolan är att den garanterar alla möjligheter till utbildning på lika villkor. Lärarnas utbildningsnivå är en central faktor i fråga om undervisningens kvalitet. En högklassig utbildning runtom i landet förutsätter att det finns tillräckligt med formellt behöriga lärare. Varje lärare ska ha den formella behörighet som förutsätts för de uppgifter som han eller hon sköter som anges i behörighetsförordningen om behörighet för personal inom undervisningsväsendet (986/1998).

Uppgifterna i kartläggningen "Opettajat ja rehtorit Suomessa 2019. Esi- ja perusopetuksen opettajat" har samlats in ur Utbildningsstyrelsens statistiktjänst Vipunen enligt det ämne respektive lärare haft mest undervisning i. Statistiken ger ingen helhetsbild av hur stor del av undervisningen i varje ämne som ges av formellt behöriga lärare. Statistiken visar behörigheten gällande dem som har mest undervisning i respektive läroämne.

År 2019 var 97,4% (381 respondenter) av de lektorer och timlärare i huvudsyssla som undervisade i svenska som det andra inhemska språket inom den grundläggande utbildningen formellt behöriga att undervisa i finskspråkiga skolor, och av de lektorer och timlärare i huvudsyssla som undervisade i finska som det andra inhemska språket inom den grundläggande utbildningen var 100% (34 respondenter) formellt behöriga att undervisa i svenskspråkiga skolor. År 2019 hade 96,5% av klasslärarna och förskolelärarna i de finskspråkiga skolorna och 85,1% av klasslärarna och förskolelärarna i de svenskspråkiga skolorna formell behörighet för uppgiften.

För klasslärare och lärare inom förskoleundervisningen förekom regionala variationer i landet i fråga om deras formella behörighet för uppgiften år 2019. Bäst var behörighetsläget enligt landskap för Satakunta, där sammanlagt 98,3 procent av klasslärarna och lärarna inom förskoleundervisningen var formellt behöriga att undervisa i de uppgifter de svarade för. Nästbäst var behörighetsläget för klasslärarna och lärarna inom förskoleundervisningen i Norra Karelen (99,3% formellt behöriga). Behörighetsläget för klasslärarna och lärarna inom förskoleundervisningen var sämst i landskapen Nyland (93,1% formellt behöriga) och Päijänne-Tavastland (94,5%).

Motsvarande statistik över den regionala variationen ifråga om behörigheten för ämneslärarna inom den grundläggande utbildningen ingår inte i kartläggningen från 2019.

I årskurs 1–6 är klasslärare behöriga att undervisa även i det andra inhemska språket, svenska eller finska, samt i främmande språk. Att det inte nödvändigtvis alltid är en ämneslärare som undervisar i det andra inhemska språket i årskurs 6 har väckt oro. Enligt en undersökning som Språkläraryförbundet i Finland rf har låtit utföra (2021) har den inledande undervisningen i det andra inhemska språket till stor del riktats till klasslärare som varken har specialiseringsstudier i språket eller har kompletterande utbildning i språkundervisning.

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att främja elevernas lärande och undervisningen i det andra inhemska språket, i synnerhet i svenska som B1-språk. Syftet med reformen är att öka kunskaperna i det andra inhemska språket, vilket är ett av målen i nationalspråksstrategin. Målet med reformen är att säkerställa att det även i fortsättningen ska finnas två levande nationalspråk i Finland. I fråga om finska språket är det huvudsakliga målet att förhindra att finskans användningsområde blir mer begränsat. I fråga om svenska språket är målet att trygga tillgången till svenskspråkig service och se till att servicen fungerar samt att stärka språkgemenskapens livskraft.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I utkastet föreslås det att antalet årsveckotimmar i B1-språket utökas med en årsveckotimme i fråga om undervisningen som är gemensam för alla, varvid minimitimantalet undervisning i läroämnet höjs till minst sju årsveckotimmar. I propositionen föreslås det att tillägget riktas till årskurs 7 så att man i årskurs 7 ska undervisa i B1-språket två årsveckotimmar och i årskurs 8–9 sammanlagt tre årsveckotimmar. Till följd av tillägget bör också det totala antalet timmar per år i förordningen om grundläggande utbildning höjas med en timme i årskurs 7.

4.2 Ekonomiska konsekvenser

Att öka undervisningen i B1-språket är en växande uppgift för utbildningsanordnarna. I 21 § 2 mom. i lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021) föreskrivs att statsandelen för nya och för mera omfattande statsandelsåligganden är 100 procent av de kalkylerade kostnaderna för dessa åligganden. Enligt förslaget ska de permanenta merkostnaderna ersättas som en del av statsandelen för kommunal basservice enligt 5 § i lagen om statsandel för kommunal basservice.

Ändringarna i förordningen föreslås träda i kraft den 1 augusti 2024 så att undervisningen i B1-språket utökas med en årsveckotimme.

Att lägga till en årsveckotimme i årskurs 7-9 medför en kostnadsökning för kommunerna bl.a. i form av löner och läromedel. I undervisningen uppskattas kostnaderna för en årsveckotimme till cirka 8,4 miljoner euro på årsnivå. I beräkningen utgår man från att åldersklassen för dem som studerar ett B1-språk uppgår till ca 52 000 elever. Gruppstorleken antas vara 17 elever, vilket är den genomsnittliga gruppstorleken i årskurserna 7-9 enligt lärarnas uppgifter i datainsamlingen. Det kalkylmässiga elevantalet ger underlag för ca 3 060 nya undervisningsgrupper. De kommunala arbetsgivarna har på begäran av undervisnings- och kulturministeriet tillställt lärarna en tabell där kostnaderna per årsveckotimme specificeras. Tabellen baserar sig på Statistikcentralens löneuppgifter för kommunsektorn år 2020. Enligt tabellen var lönekostnaden per årsveckotimme för ett B1-språk 2734,50 euro år 2020. Antalet grupper x lönekostnaden ger en total kostnad på ca 8,4 miljoner euro. I beräkningen har man dessutom uppskattat att läromedelskostnaderna uppgår till ca 30 euro/elev om man antar att man skaffar en arbetsbok (å 20,0 euro) till varje elev varje år och att läroböckerna (å 30,0 euro) används i tre åldersklasser. Arbetskrafts- och läromedelskostnaderna uppgår således till sammanlagt ca 9,9 miljoner euro. Kostnaderna fördelas så att 5/12 av anslaget, dvs. ca 4,1 miljoner euro, förbrukas den första hösten efter förordningens ikraftträdande, och därefter under de följande åren förbrukas till det totala beloppet.

Vid budgetförhandlingarna om budgeten för 2023 fastställde statsminister Marins regering den 1 september 2022 att undervisningen i B1-språket utökas med en årsveckotimme. Beslutet förutsätter att det till planen för de offentliga finanserna 2024–2027 anvisas 4 135 000 euro under moment 28.90.30 för 2024 på grund av förändringen i B1-språkets omfattning, vilket motsvarar 5/12 av de totala kostnaderna för ändringen, samt 9 925 000 euro från och med 2025.

För beredningen av läroplanerna samt för genomförandet och uppföljningen av reformen föreslås dessutom 1 000 000 euro under moment 29.10.20 åren 2023 och 2024. Anslaget för 2024 presenteras i planen för de offentliga finanserna 2024–2027. I synnerhet i kommunerna ska detta arbete skötas vid sidan av annat arbete, och det är därför nödvändigt att anvisa de ekonomiska resurser som behövs för det.

4.3 Konsekvenser för myndigheterna

Utbildningsstyrelsen

Under 2023 kommer Utbildningsstyrelsen att i Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen (2014) bereda beskrivningarna av lärokursens uppdrag för det andra inhemska språket för finska och svenska, samt i fråga om uppdraget för lärokursen B1-lärokursen för främmande språk de mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen och det centrala innehållet i anknytning till målen för årskurs 3–6 och 7–9. Tillägget av en årsveckotimme kommer att inverka på elevernas kunskaper i årskurs 7–9. I bedömningskriterierna för slutbedömningen för den grundläggande utbildningen bör Utbildningsstyrelsen se över beskrivningarna av den kunskapsnivå som krävs för vitsorden 5, 7, 8 och 9. Även de kommande bedömningskriterierna för läsårsbedömningen i årskurs 6 i den grundläggande utbildningen bör ses över på nytt. Syftet med de ändringar som ska företas i grunderna för läroplanen för B1-språket är att stärka fler elevers kunskaper i det andra inhemska språket, svenska eller finska, eller i ett främmande språk. För detta arbete har det reserverats finansiering på det sätt som angetts ovan.

När grunderna för läroplanen för årskurs 7 i B1-svenska uppdateras, är det skäl att fästa särskild uppmärksamhet vid övergången från årskurs 6 till årskurs 7. I årskurs 6 ges undervisning i B1-svenska inte nödvändigtvis av en ämneslärare i svenska, medan läraren i årskurs 7–9 däremot är en ämneslärare i svenska. I början av årskurs 7 kan eleverna därmed behöva repetera vad de lärt sig i årskurs 6. När grunderna för läroplanen för årskurs 3–6 och 7–9 i B1-språk uppdateras är det också skäl att fästa uppmärksamhet vid att de ska vara tydliga och klara.

I grunderna för läroplanen för A1-språket i årskurs 1–2 (2019) fastställs övergången mellan förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen samt mellan årskurs 2 och årskurs 3. I texterna som beskriver dessa övergångar konstateras det att vårdnadshavarna ska informeras om det språkprogram som skolan erbjuder samt föreslås språkduchar för att barnen ska kunna ta del av de språk som ingår i skolans språkprogram. Så skulle man också kunna beskriva B1-språket i grunderna för läroplanen för årskurserna 3–6. Det vore bra att

utnyttja resultaten i Jyväskylä universitets utredning om engelska som A1-språk i årskurs 1–6 inom den grundläggande finskspråkiga utbildningen (2021) samt resultaten i Åbo Akademis utredning om A1-finska i den svenskspråkiga grundläggande utbildningen i årskurserna 1-2 (2021) när grunderna för läroplanen för det andra inhemska språket i årskurs 3–6 uppdateras. När grunderna för läroplanen för B1-språket i årskurserna 6–9 uppdateras bör man beakta hur man med hjälp av språkbad och språkduschar kan stärka kunskaperna i det andra inhemska språket samt förbättra motivationen hos eleverna och stödja i synnerhet undervisningen i B1-svenska.

I mars 2022 utvärderade Nationella centret för utbildningsutvärdering NCU lärokursen för det andra inhemska språket, svenska som B1-språk i årskurs 9. Slutrapporten om utvärderingen publiceras våren 2023. Resultaten och åtgärdsförslagen kan utnyttjas i uppdateringen av grunderna för läroplanen för B1-svenska i årskurs 3–6 och 7–9 i .

Lokala utbildningsanordnare

Största delen av anordnarna av grundläggande utbildning följer en timfördelning där minimitimantalet undervisning i B1-språket är 6 årsveckotimmar i årskurs 6–9. Enligt förslaget ska de lokala utbildningsanordnarna våren 2024 utarbeta ett tillägg till de lokala läroplanerna för undervisningen i B1-språk. Nytt är att två årsveckotimmar riktas till årskurs 7. I fråga om årskurs 8 och 9 ska utbildningsanordnaren fortfarande ha prövningsrätt i fråga om fördelningen av tre årsveckotimmar. En noggrannare fördelning av antalet undervisningstimmar enligt årskurs ökar jämlikheten mellan kommunerna och skolorna. Att fördela undervisningstimmar enligt årskurs gör det också möjligt att i grunderna för läroplanen fastställa målen för och innehållet i läroämnena enligt årskurs. Detta minskar arbetet med att utarbeta de lokala läroplanerna och stärker jämlikheten inom utbildningen i och med att målen och innehållet blir enhetligare nationellt.

Knappt tio utbildningsanordnare har redan nu genom egen finansiering utökat den lokala timfördelningen med 1–2 årsveckotimmar i B1-svenska i årskurs 7–9. Hos de utbildningsanordnare som redan för närvarande ger utökad undervisning i B1-språket än det föreskrivna minimitimantalet kommer den föreslagna reformen främst att synas i form av ökad finansiering. Huruvida de fortfarande höjer timantalet för studierna i B1-språket med egen finansiering beror på vad de själva beslutar.

För närvarande fördelar sig fyra årsveckotimmar på tre årskurser. En del kommuner har fördelat årsveckotimmarna så att det inte ordnas undervisning i B1-svenska i årskurs 9, men däremot en årsveckotimme i fördjupad svenska som valfritt ämne. I ett valfritt ämne som omfattar en årsveckotimme behöver det inte ges något siffervitsord på slutbetyget, utan räcker med anteckningen "godkänd". En valfri kurs i fördjupad svenska i årskurs 9 kan vara riktad till dem som ska fortsätta till gymnasiet. I och med den föreslagna reformen har utbildningsanordnaren fortfarande prövningsrätt i fråga om hur undervisningen fördelas på årskurserna 8 och 9. Det vore mycket önskvärt att undervisningen i B1-svenska fördelas så jämnt som möjligt över årskurserna 8 och 9 så att alla har tillgång till undervisningen.

Den utökning av antalet årsveckotimmar i B1-språket för årskurs 7–9 som föreslås kan öka behovet av behöriga lärare. Till exempel i sammanhållna grundskolor blir det ett så stort antal undervisningstimmar i en del läroämnen i årskurs 7–9 att man kan anställa ämneslärare. Andra ämnen undervisas ofta bara av klassläraren eller av en timlärare som undervisar i flera olika ämnen.

4.5 Konsekvenser för barn

Eftersom det framför allt är inom den finskspråkiga grundläggande utbildningen som eleverna läser enligt lärokursen för B1-språk, kommer den föreslagna ändringen framför allt att synas bland eleverna i dessa skolor. Största delen av dessa elever läser det andra inhemska språket, dvs. svenska, som B1-språk, vilket innebär att det i synnerhet är undervisningen i svenska som ökar till följd av reformen.

Beroende på vilken praxis man lokalt gått in för, får eleverna i vissa kommuner redan nu mer undervisning i svenska som B1-språk än det nuvarande minimiantalet. I dessa kommuner kommer man inte nödvändigtvis att ta i bruk den utökade undervisning som föreslås, och då medför reformen inga förändringar för eleverna.

I den grundläggande utbildningen lär eleverna sig använda det andra inhemska språket och ett främmande språk som uttrycks- och kommunikationsmedel samt för tänkande och för inhämtande av information, för att bilda sig en världsuppfattning och för interaktion med andra. Språkundervisning handlar om att fostra eleverna att använda språk på ett mångsidigt sätt och syftar till att stödja dem att utveckla sina kunskaper och färdigheter samt öka deras motivation för språkstudier även i ett vidare perspektiv. I språkundervisningen bekantar sig eleverna också med länderna inom det språkområde som de studerar samt med folk, seder och bruk i språkområdet och med uttrycks sätt som är karakteristiska för och centrala i målspråket och dess kultur. Dessutom ska undervisningen i främmande språk göra eleverna mer ingående förtrogna med olika strategier för att lära sig språk i ett vidare perspektiv. Att utöka undervisningen med en årsveckotimme ökar elevernas kompetens inom ovannämnda målområden. Den ökade undervisningstiden gör det möjligt att fördjupa språkundervisningen och språkinläringen bättre än för närvarande. I och med att undervisningstiden utökas kan elevernas kunskapsnivå i B1-språket förbättras i slutskedet av den grundläggande utbildningen.

Eftersom största delen av eleverna inom den finskspråkiga grundläggande utbildningen har inlett studierna i B1-svenska i årskurs 6, innebär den föreslagna utökningen som riktar sig till undervisningen i årskurs 7 en kontinuitet som stöder deras lärande. Att rikta årsveckotimmen till årskurs 7 stöder också övergången från undervisningen som förmedlas av en klasslärare till undervisning som ges av en ämneslärare. Att rikta undervisningen till B1-språket i årskurs 7 innebär även att man tänkt på de ungas psykiska och fysiska utveckling i tonåren.

Reformen innebär också att det genomsnittliga minimiantalet elever inom den grundläggande utbildningen ökar med en timme per arbetsvecka i årskurs 7. Enligt enkäten Hälsa i skolan upplever en del elever, i synnerhet flickor i årskurs 9, känslor av utmattning och ångest. I

internationell jämförelse är antalet på årsnivå inom den grundläggande utbildningen i Finland dock fortfarande på en skälig nivå. Syftet med förnyelsen är inte att höja kraven på eleverna, utan avsikten är att ge mer tid för undervisning och för elevernas lärande. På detta sätt kan man till exempel ge mer stöd för deras språkinläring. Det har bedömts att behovet av stöd i synnerhet hänför sig till årskurs 7, och det är därför just till den årskursen den utökning av undervisningen i B1-språket som föreslås riktar sig.

4.5 Konsekvenser för jämställdheten

År 2021 inledde 13 152 pojkar gymnasieutbildning, medan det totala antalet studerande som inledde gymnasieutbildning var 31 197 (Vipunen, sökning den 3 oktober 2022). Således inledde mer än hälften fler flickor gymnasieutbildning. I samband med den uppdatering av grunderna för läroplanen för det andra inhemska språket som bör göras på grund av det ökade antalet årsveckotimmar kan man samtidigt se över undervisningens uppdrag, målen för undervisningen och för elevernas lärandet i ifrågasatt ämne samt undervisningens centrala innehåll, i synnerhet i fråga om B1-svenska. I arbetet med uppdateringen bör man också beakta de yrken de yrkesinriktade studierna på andra stadiet siktar på och de kunskaper i det andra inhemska språket som krävs för dessa, utan att för den skull glömma bort de kunskaper i det andra inhemska språket som behövs för dem som fortsätter i gymnasieutbildning. När man uppdaterar uppdraget att undervisa i det andra inhemska språket, svenska eller finska enligt lärokursen för B1-språk, bör man också fundera på vilket sätt att lära sig språk som lämpar sig bäst för pojkar.

4.5 Samhälleliga konsekvenser

Enligt nationalspråksstrategin garanterar möjligheten att lära sig båda nationalspråken lika möjligheter för alla på arbetsmarknaden. Därför är det viktigt att ingen fräntas möjligheten att lära sig båda våra nationalspråk. Kunskaper i finska är i praktiken ett nästan ovillkorligt krav för att klara sig på arbetsmarknaden i Finland. Kunskaper i svenska är ett krav i många uppgifter inom den offentliga sektorn och i tvåspråkiga kommuner samt en avsevärd fördel även inom den privata sektorn. Enligt arbetsgivarna är behovet av kunskaper i svenska fortfarande störst, efter behovet av kunskaper i finska och engelska. Förbättrade kunskaper i B1-språket ger bättre möjligheter att komma in i arbetslivet som vuxen, men också att göra det redan i årskurs 7–9, t.ex. i form av sommarjobb eller deltidsarbete.

På lång sikt främjar reformen en fungerande och tillgänglig service på svenska samt språkgemenskapernas livskraft och en levande tvåspråkighet. Eleverna upplever att de är en del av Finlands levande tvåspråkighet, vilket tryggar ett naturligt umgänge och ett positivt språkklimat mellan språkgrupperna och ökar modet att använda det andra inhemska språket i olika situationer i vardagen och arbetslivet.

5 Remissvar

Undervisnings- och kulturministeriet har begärt utlåtande av centrala aktörer och eftersträvat att rikta begäran om utlåtande särskilt till företrädare för de språkgrupper som anges i grundlagen för att deras språkliga särdrag ska beaktas vid beredningen. Begäran om utlåtande har bl.a. sänts till Sametinget, kommunerna inom samernas hembygdsområde, svenskspråkiga kommuner, Finlands Dövas Förbund rf samt Delegationen för romska ärenden. Begäran om utlåtande har även riktats till olika lärar- och studerandeorganisationer samt till organisationer med inriktning på barn- och familjefrågor.

Remissvar: skrivs senare.

6 Förordningens detaljmotivering

6.1 Förslag till ändring av 6 § i statsrådets förordning om målen för och timfördelningen i den grundläggande utbildningen

6 §. *Timfördelningen i grundläggande utbildning för läropliktiga* Paragrafens 1 mom. innehåller en förteckning över de läroämnena som ingår i den grundläggande utbildningen för läropliktiga samt den timresurs som reserverats för läroämnena. I varje del som avdelats lodrätt anges minimiantalet undervisning som ordnas i varje ämne eller ämnesgrupp i ifrågavarande årskurs i årsveckotimmar. I tabellen föreslås en ny kolumn för B1-språket i årskurs 7, där två årsveckotimmar ska placeras. Således ska årskurs 7 undervisas i B1-språket i minst två årsveckotimmar, dvs. sammanlagt minst 76 timmar. Detta stöder och skapar en kontinuitet med undervisningen i årskurs 6. För årskurserna 8 och 9 bildas en egen kolumn där minimiantalet undervisning som ordnas i B1-språket på tre årsveckotimmar ska fördelas över dessa årskurser. Utbildningsanordnaren ska alltså fortfarande ha prövningsrätt när det gäller att bestämma hur årsveckotimmarna ska fördelas på årskurserna 8–9. Det vore dock mycket önskvärt att undervisningen fördelas så jämnt som möjligt över årskurserna 8 och 9, så att det inte uppstår en situation där det inte ges någon undervisning alls i B1-språket i årskurs 8 eller 9. Genom reformen finns det alltså en årsveckotimme till för undervisningen i B1-språket i årskurserna 7–9 jämfört med nuläget, och minimiantalet timmar i B-språket som är gemensamma för alla elever utökas därmed från sex till sju årsveckotimmar i den grundläggande utbildningen.

Enligt förslaget ökar det sammanlagda minimitimantalet för alla läroämnena likaså med en årsveckotimme till sammanlagt 225 årsveckotimmar.

Minimitimantalet i det valfria A2- och B2-språket i tabellens nedre kant stiger också med en årsveckotimme. Det maximala timantalet för en elev som läser ett A2-språk i form av undervisning som överskrider minimitimantalet är sammanlagt 237 årsveckotimmar och för en elev som valt ett B2-språk sammanlagt minst 229 årsveckotimmar. Undervisning som ges i form av sådan undervisning som överskrider minimiantalet timmar samt det sammanlagda antalet timmar för en elev som läser både ett A2- och ett B2-språk under den grundläggande utbildningen är sammanlagt minst 241 årsveckotimmar.

Enligt förslaget ändras paragrafens 2 mom. inte.

6.2 Förslag till ändring av 3 § i förordningen om grundläggande utbildning

3 §. *Den grundläggande utbildningens omfattning per år och per vecka* Det föreslås att 1 mom. ändras på grund av det tillägg som görs i timfördelningsförordningen så att det genomsnittliga minimiantalet grundläggande utbildning som ges eleverna i sjunde årskursen ökar med en timme per arbetsvecka och i fortsättningen är minst 30 timmar per arbetsvecka. Det föreslås inga ändringar gällande omfattningen av den grundläggande utbildning som ges eleverna i andra årskurser eller av andra moment eller i arbetsmängden per dag enligt 4 §.

7 Ikraftträdande

Båda förordningarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2024.

Utbildningsstyrelsen bereder under 2023 i Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen (2014) beskrivningarna av lärokursens uppdrag i fråga om svenska och finska som det andra inhemska språket samt uppdraget i fråga om lärokursen för främmande språk som B1-språk, de mål för lärandet som härletts ur undervisningens mål och centrala innehållsområden i anknytning till målen för årskurserna 3–6 och 7–9. Dessutom bereder Utbildningsstyrelsen ändringar i bedömningskriterierna för slutbedömningen för den grundläggande utbildningen (UBS-5042–2020). Även de kommande bedömningskriterierna för läsårsbedömningen för årskurs 6 i den grundläggande utbildningen ska ses över på nytt.

Ändringarna i Utbildningsstyrelsens läroplansgrunder föreslås träda i kraft senast den 31 januari 2024, så att utbildningsanordnarna kan utarbeta nya läroplaner och tas dem i bruk senast den 1 augusti 2024.

8 Verkställighet och uppföljning

Enligt planerna ska Utbildningsstyrelsen våren 2024 stödja ibruktagandet av de läroplansgrunder som förnyas och utarbetandet av lokala läroplaner.

Jyväskylä universitet har i och med tidigareläggningen av A1-språket gjort en utredning om undervisningen i A1-engelska i årskurserna 1–6 (2021) inom den finskspråkiga grundläggande utbildningen och Åbo Akademi har gjort en motsvarande utredning om A1-finska i årskurserna 1-2 inom den svenskspråkiga grundläggande utbildningen (2021). Man har fått goda erfarenheter genom utredningen, och den har varit nyttig och ändamålsenlig. Möjligheten att göra en motsvarande utredning om den utökade undervisningen i B1-språket utreds.

Nationella centret för utbildningsutvärdering NCU:s utvärderingar gällande lärresultat är det viktigaste sättet att få information om den nationella nivån på elevernas kunskaper i olika läroämnen. Syftet med utvärderingarna av lärresultaten är att ta fram tillförlitlig information om hur målen för läroplansgrunderna för förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen har nåtts, om kunskapsnivån i enskilda ämnen och om hur jämlikheten inom utbildningen realiserar. Utvärderingarna av lärresultat i det andra inhemska språket ingår i NCU:s utvärderingar. Utvärderingarna av lärresultat i olika läroämnen genomförs enligt NCU:s utvärderingsplan.

Våren 2022 genomförde NCU en utvärdering av lärresultaten i A1 och B1-svenska i årskurs 9. Resultaten publiceras våren 2023. Konsekvenserna av den utökade undervisningen i B1-svenska kan bedömas genom en ny utvärdering efter reformen och genom att jämföra den med tidigare resultat.